
Adviesaanvraag

Op 16 juli 1998 stuurde de toenmalige staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport de voorzitter van de Gezondheidsraad het volgende verzoek om advies:

Hersenletsel is over het algemeen gesproken ernstig vergeleken met letsel elders aan het lichaam. Dit geldt ook als het gaat om letsel dat veroorzaakt wordt door sportbeoefening, zoals o.m. blijkt uit het Letsel Informatie Systeem (LIS) van Consument en Veiligheid. Dit gegeven is voor zowel overheid als de betreffende sportorganisaties aanleiding geweest maatregelen te bepleiten dan wel te treffen in de sfeer van spelregels en het gebruik van materialen en beschermingsmiddelen.

Een aantal sporten neemt een bijzondere plaats in met betrekking tot hersenletsel. Het gaat voornamelijk om vuistvechtsporten, i.c. boksen, en om sporten waarbij het hoofd frequent gebruikt wordt, zoals het koppen bij voetbal. Ook bij bergbeklimmen op grote hoogte zou hersenschade zijn opgetreden, mogelijk als gevolg van zuurstoftekort, en bij frequent duiken, mogelijk als gevolg van barotrauma. Het letsel in deze laatste sporten ontstaat veelal geleidelijk.

Mede in relatie tot de ethische aanvaardbaarheid van de bokssport is in 1987 het rapport Veiligheid Boksen tot stand gekomen. In de uitwerking daarvan is onder meer door de medische commissie van de Nederlandse Boks Bond (NBB) getracht om een (medische) begeleidingsvorm te ontwerpen waarbij bokscampers met gebruikmaking van toen gangbare neurologische onderzoeksmethoden gescreend zouden worden teneinde hen tijdig te kunnen waarschuwen als blijvende (chronische) hersenbeschadiging dreigde te ontstaan.

Uit deze oriënterende onderzoeken bleken de toen gangbare neurologische onderzoeken onvoldoende gevoelig voor een dergelijk doel. Gewezen is toen op de betekenis van neuropsychologische onderzoeksmethoden, welke wellicht gebruikt zouden kunnen worden, zowel om het herstel van acute schade te evalueren als het voorschrijden van chronische schade tijdig te kunnen vaststellen.

Gezien de positieve verwachting heeft de NBB per 1994 de neuropsychologische test ingevoerd als onderdeel van de verplichte periodieke keuring. Echter, door het hoge percentage afwijkende tests bij professionele bokkers heeft de NBB in 1995 de test voor die belangrijke categorie bokkers weer afgeschaft. Het hoge percentage afkeuringen riep vragen op aangaande de test. Tevens ontbrak een internationaal draagvlak voor de test, waardoor Nederlandse bokkers met een buitenlandse licentie toch aan bokswedstrijden in Nederland konden blijven deelnemen.

In 1997 zijn er in de Tweede Kamer vragen gesteld over hersenschade in het algemeen en het toepassen van neurologisch onderzoek bij de preventie van (voortschrijdende) schade (zie bijlage).

Gezien de ernstige gevolgen die hersenbeschadiging met zich mee kan brengen is het van groot belang te weten wat de preventieve mogelijkheden zijn en wat het nut is van de beschikbare preventieve interventies. Tevens is het van belang om in aanvulling op de thans reeds beschikbare informatie uit het LIS over acuut hersenletsel inzicht te verkrijgen in chronisch hersenletsel. In dit licht zijn de volgende adviesvragen geformuleerd. Gaarne verzoek ik u om uw advies voor het einde van 1999 uit te brengen.

- 1 In welke mate treedt acuut dan wel chronisch hersenletsel door sportbeoefening op en in welke takken van sport?
- 2 Welke gradering of fasering van de ernst van hersenletsel zijn in deze beide categorieën te onderscheiden?
- 3 Zijn er categorieën, graderingen of fasen van letsel te onderscheiden op grond waarvan een al dan niet tijdelijk negatief sportadvies (bijvoorbeeld een boksverbod) gegeven zou kunnen worden.
- 4 Wat is de stand van wetenschap omtrent de preventie van (bedoelde categorieën van) dat letsel?
- 5 Wat is de effectiviteit van thans beschikbare neurologische en neuropsychologische onderzoeksmethoden bij het tijdig voorkomen van dat letsel, met name bij letsel veroorzaakt door boksen? En, in het geval van onverhoopte laag ingeschatte effectiviteit, wat is de waarschijnlijkheid dat een of meer van bedoelde onderzoeksmethoden effectief gemodificeerd kan worden voor dat doel?

Voor uw medewerking zeg ik u bij voorbaat dank.

De staatssecretaris van Volksgezondheid Welzijn en Sport,

wg

Erica Terpstra